

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2026 m. birželio 22 d. Nr. 21RE-
(AG-505/02-2026)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. X. skundą dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas X. X. (toliau – pareiškėjas) skundu Komisijos prašo panaikinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (toliau – Departamentas) 2026 m. gegužės 14 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Raštas) bei įpareigoti Departamentą atlikti pakartotinį, išsamų neplaninį priešgaisrinį patikrinimą, įvertinant dūmų išmetimo vamzdžio montavimo medinėje sienoje atitiktį Bendrosioms gaisrinės saugos taisyklėms, patvirtintoms Departamento direktoriaus 2005 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 64 (toliau – Taisyklės).

Pareiškėjas paaiškino, kad ginčijamu Raštu konstatuojama, jog adresu (*duomenys neskelbtini*), gaisrinės saugos pažeidimų nenustatyta. Su šiuo Raštu pareiškėjas nesutinka, nes Departamento pareigūnai nepagrįstai atsiribojo nuo tyrimo, nurodydami, kad tai tik Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) kompetencija. Tačiau Taisyklės tiesiogiai įpareigoja priešgaisrinės priežiūros pareigūnus kontroliuoti eksploatuojamų dūmtraukių ir šildymo įrenginių saugą. Taisyklės aiškiai nurodo, kad šildymo įrenginiai ir dūmtraukiai turi būti įrengti ir eksploatuojami taip, kad nekiltų gaisro pavojus. Dūmtraukio išvedimas per degią (medinę) sieną tiesiogiai pažeidžia priešgaisrinės saugos atstumus iki degių konstrukcijų. Pareigūnai ignoravo faktą, kad dūmtraukių kanalų paskirties pakeitimas (galingų ventiliatorių įrengimas) sukelia kibirkščiavimo ir gaisro plitimo riziką tarpaukštinėse medinėse perdangose, o tai yra tiesioginė Departamento kompetencija. Formalus patikrinimas, kurio metu nebuvo įvertinta medinės sienos įkaitimo ir dūmų patekimo į kitas patalpas rizika, laikytinas paviršutinišku ir pažeidžiančiu Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAI) įtvirtintą objektyvumo principą.

Pareiškėjas Komisijai 2026 m. gegužės 15 d. pateikė papildomus paaiškinimus, be kita ko, pažymėdamas, kad patikrinimas buvo atliktas paviršutiniškai – Departamentas atsiliepiame į skundą nurodo, kad atliko tik „vizualią apžiūrą“. Pažymėtina, kad pastatas (*duomenys neskelbtini*) yra senos statybos, su degiomis medinėmis konstrukcijomis. Vizualios apžiūros metu neįmanoma įvertinti, ar dūmtraukis (kondensacinis kaminas), išvestas tiesiai pro medinę sieną, yra tinkamai izoliuotas

vidiniuose sienos sluoksniuose. Karštis ir nesandarumai paslėptose medinėse konstrukcijose kelia tiesioginę, paslėptą gaisro grėsmę visam pastatui ir jo gyventojams. Dėl tiesioginio pavojaus gyvybei ir sveikatai (smalkių ir dūmų skverbimasis) pažymėtina, jog Departamento teiginys, kad gaisrinės saugos pažeidimų nėra, prieštarauja realiai situacijai. Į pareiškėjo butą (Nr. 5) nuolat skverbiasi dūmų kvapas iš kaimynų (buto Nr. 1) savavališkai pertvarkytų sistemų. Tai tiesiogiai įrodo, kad konstrukcijos tarp butų yra nesandarios. Kadangi pastatas yra medinis, toks nesandarumas gaisro atveju leistų ugniai ir nuodingiems dūmams akimirksniu išplisti į pareiškėjo gyvenamąsias patalpas. Maža to, dėl skverbiančių degimo produktų pareiškėjas nuolat patiria galvos skausmus (apsinuodijimo smalkėmis požymiai). Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas (toliau – PSĮ) įpareigoja Departamentą vykdyti gaisrų prevenciją ir šalinti grėsmes žmonių gyvybei, todėl formalus atsiribojimas, esant realiam nuodijimo ir gaisro pavojui, yra neteisėtas ir nusikalstamas neveikimas.

Dėl atsakomybės perkėlimo ir Taisyklių pažeidimo pareiškėjas pažymėjo, jog Departamentas teigia, kad inžinerinių sistemų ir vėdinimo kanalų pertvarkymas yra tik Inspekcijos kompetencija, tačiau Taisyklių 10 ir 11 punktai aiškiai nurodo, kad pastatų savininkai ir naudotojai privalo eksploatuoti tik techniškai tvarkingus šildymo ir vėdinimo įrenginius. Jei ventiliatorius įrengtas dūmtraukio kanale (ką patikrinimo metu užfiksavo pareigūnės), tai tiesiogiai keičia dūmų šalinimo dinamiką, gali sukelti kibirkščių patekimą į ventiliaciją ir sukelti realų gaisro pavojų. Departamentas, kaip gaisrų prevenciją kontroliuojanti institucija, privalėjo ne formaliai atsiriboti, o įpareigoti buto Nr. 1 savininkus pateikti sistemos saugumo sertifikatus arba uždrausti rizikingą eksploataciją iki patikrinimo. Be to, pažymėtina, kad kreipdamasis į Departamentą, pareiškėjas tikėjosi realios gaisro prevencijos, o ne formalaus atsakymo, kad „pažeidimų vizualiai nematyti“. Institucija ignoravo faktą, kad dūmai ir kvapai iš kaimynų vėdinimo sistemos patenka į pareiškėjo butą (Nr. 5), kas įrodo sistemos nesandarumą. Nesandarus dūmtraukis mediniame name yra tiesioginis gaisro židinys.

Atsakovas Departamentas atsiliepimu į pareiškėjo skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Departamentas paaiškino, kad nagrinėjant pareiškėjo 2026 m. balandžio 27 d. skundą Vilniaus priešgaisrinė gelbėjimo valdyba (toliau – PGV) pagal teisės aktais jai nustatytą kompetenciją pavedė Departamento Vilniaus PGV Valstybinės priešgaisrinės priežiūros skyriaus (toliau – VPPS) pareigūnėms (*duomenys neskelbtini*) atlikti neplaninį patikrinimą dėl skunde minimų aplinkybių. Vilniaus PGV VPPS pareigūnės, vykdydamos pavedimą pagal kompetenciją 2026 m. gegužės 5 d. patikrino skunde nurodytas aplinkybes (*duomenis*) vietoje, t. y. atliko neplaninį Objekto patikrinimą. Neplaninio patikrinimo metu buvo vizualiai apžiūrėtas daugiabutis gyvenamasis namas bei jame esantis butas Nr. 1. Patikrinimo metu dalyvavo buto Nr. 1 gyventoja. Patikrinimo metu nustatyta, kad buto Nr. 1 priekambaryje yra įrengtas dujinis katilas, nuo kurio, pro sienos konstrukcijas į lauką yra išvestas kondensacinis kaminas. Virtuvės patalpoje yra įrengta kietu kuru kūrenama krosnis. Dar viena kietu kuru kūrenama krosnis yra įrengta viename iš dviejų kambarių. Minėtos krosnies dūmtraukiui valyti, virtuvės patalpos pusėje yra įrengta pravalos anga. Apžiūrint vonios patalpą buvo nustatyta, kad joje įrengtas ventiliatorius. Ventiliatorius įrengtas sienoje, besiribojančioje su kambariu, kurioje įrengtas dūmtraukis su dviem atskirais kanalais. Atlikusios patikrinimą ir apžiūrėjusios butą Departamento Vilniaus PGV VPPS pareigūnės konstatavo, kad Taisyklių reikalavimų pažeidimų nebuvo nustatyta bei pažymėjo, kad kiti skunde minimi klausimai, susiję su kondensaciniu kaminu bei ventiliatoriaus vonios patalpoje įrengimu ir į antrame aukšte esantį butą Nr. 5 sklindančiais kvapais, nėra susiję su Departamento Vilniaus PGV kompetencija. Taigi, Departamentas pareiškėjui pateikė ginčijamą Raštą.

Atsakovas pažymėjo, kad ginčo teisinius santykius reglamentuoja PSĮ, Objekto atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų atlikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Departamento direktoriaus 2022 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. 1-60 (toliau – Aprašas), Taisyklės ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymas. Departamentas nurodo PSĮ 2 straipsnio 14, 15

punktą, 14 straipsnio 1 dalies 1 punktą, Aprašo 50.2 papunktį ir pažymi, kad nagrinėjamu atveju Departamento Vilniaus PGV VPPS pareigūnai, gavę pranešimą dėl galimo gaisrinės saugos reikalavimų pažeidimo, vadovaudamiesi Aprašo 50, 52, 53 punktuose nustatyta tvarka, atliko objekto patikrinimą, adresu (*duomenys neskelbtini*). Neplaninio patikrinimo metu Vilniaus PGV VPPS pareigūnai tikrino kaip laikomasi teisės aktų, nustatančių eksploatuojamų objektų priešgaisrinės saugos reikalavimus, kurie numatyti Taisyklėse. Patikrinimo metu šildymo įrenginiai ir dūmtraukiai atitiko Taisyklių skyriaus „Šildymas“ 154-164 punktų reikalavimus bei kitus šio teisės akto keliamus reikalavimus. Vilniaus PGV VPPS pareigūnai nustatė, kad šildymo įrenginiai, dūmtraukiai techniškai sutvarkyti, kuro tiekčių sandūros, armatūra ir ventiliai techniškai tvarkingi ir sandarūs, iš dūmtraukių periodiškai yra valomi suodžiai.

Dėl pareiškėjo teiginio, kad Taisyklės aiškiai nurodo, kad šildymo įrenginiai ir dūmtraukiai turi būti įrengti ir eksploatuojami taip, kad nekiltų gaisro pavojus, dūmtraukio išvedimas per degią (medinę) sieną tiesiogiai pažeidžia priešgaisrinės saugos atstumus iki degių konstrukcijų, atsakovas pažymėjo, kad patikrinimo metu nustatyta, jog buto priekambaryje yra įrengtas dujinis katilas, nuo kurio, pro sienos konstrukcijas į lauką yra išvestas kondensacinis katilo kaminas. Pagal Taisyklių reikalavimus Vilniaus PGV VPPS pareigūnai nenustatė dujinio katilo kondensacinio kamino įrengimo pažeidimų. Dujų sistemos ir degimo produktų šalinimo sistemos turi būti įrengiamos pagal techninius dokumentus, vadovaujantis Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklėmis, patvirtintoms Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. 1-2. Šių taisyklių reikalavimų laikymosi užtikrinimas nepriklauso Departamento Vilniaus PGV funkcijoms. Pagal kompetenciją minėtų taisyklių laikymosi ir techninės saugos reikalavimų kontrolę vykdo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Taip pat pareiškėjas teigia, kad pareigūnai ignoravo faktą, kad dūmtraukių kanalų paskirties pakeitimas (galingų ventiliatorių įrengimas) sukelia kibirkščiavimo ir gaisro plitimo riziką tarpaukštinėse medinėse perdangose, o tai yra tiesioginė PAGD kompetencija. Pažymėtina, kad Taisyklių 159.5. punktas nurodo, jog eksploatuojant šildymo įrenginius, draudžiama: naudoti vėdinimo kanalus dūmams šalinti, tačiau nėra draudžiama dūmtraukio (dūmų šalinimo) kanalus naudoti vėdinimui. Atsižvelgiant į tai, kad anksčiau minėtu atveju, vienas iš dviejų dūmtraukio kanalų naudojamas vėdinimui, o ne atvirkščiai (vėdinimo kanalas naudojamas dūmams šalinti), Taisyklių reikalavimai nėra pažeidžiami. Atkreiptinas dėmesys, kad klausimai dėl galimų savavališkų inžinerinių sistemų pertvarkymų, ventiliacijos prijungimo prie buvusio dūmtraukio ar dūmų kanalo atitiktis vertinama pagal projektinius ir techninius sprendinius ir nagrinėtini pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nuostatas. Šių reikalavimų laikymosi valstybinę priežiūrą pagal kompetenciją vykdo Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.

Atsakovas nurodo, jog iš anksčiau nurodytų teisinių reglamentavimų ir patikrinimo metu užfiksuotų faktinių aplinkybių akivaizdu, jog Vilniaus PGV VPPS pareigūnai, veikdami savo kompetencijos ribose, laikydamiesi skundų nagrinėjimą reglamentuojančio teisinio reguliavimo, tinkamai tyrė pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes ir objektyviai vertino nustatytus faktus, o patikrinimo metu tinkamai įvertino patalpų priešgaisrinę būklę, nenustatė Taisyklių pažeidimų reikalavimų, todėl nėra pagrindo skundžiamą Raštą pripažinti neteisėtu ir jį naikinti.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Departamento 2026 m. gegužės 14 d. rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*) teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2026 m. balandžio 23 d. skundu „Dėl priešgaisrinės saugos taisyklių pažeidimų“ (Departamente gautas 2026 m. balandžio 27 d., reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) kreipėsi į Departamentą dėl nesaugios situacijos (*duomenys neskelbtini*). Nurodė, jog namas yra medinės konstrukcijos, pastatytas 1940 m. Atlikta specializuota apžiūra parodė kritinę būklę, kuri kelia tiesioginį gaisro ir apsinuodijimo pavojų. Skundu pareiškėjas prašė ištirti šiuos pažeidimus: neteisėtas dūmtraukis medinėje sienoje: iš pirmojo aukšto (1-as butas) buto

sienos yra išvestas dūmų išmetimo vamzdis (kondensacinio katilo). Vamzdis išvestas tiesiai po pareiškėjo buto langais. Mediniame name dūmtraukių išvedimas per degias konstrukcijas (sienas) be tinkamos izoliacijos ir projekto yra pavojingas gaisrinės saugos pažeidimas. Rūkymas bute esant nesandarioms konstrukcijoms: pastatas neturi magistralinių vėdinimo kanalų, o perdangos tarp aukštų yra medinės ir nesandarios. Specialistų nustatyta, kad dėl didelės traukos pareiškėjo butas „susiurbia“ apie 2100 m³ oro per parą iš kaimyninio buto, kuriame nuolat rūkoma. Prašė įvertinti, ar tokiam padidinto gaisringumo (mediniame) name, kuriame nėra tinkamos ventiliacijos ir ugniai atsparių pertvarų, yra leidžiamas toks kaimynų elgesys, keliantis gaisro grėsmę man ir kitiems gyventojams. Vėdinimo sistemų savavališkas keitimas: kaimynai panaudojo senus dūmtraukių kaminus vėdinimui ir sumontavo galingus ventiliatorius, kurie pučia orą į užsikimšusias ar tam nepritaikytas angas. Tai gali sukelti kibirkščių ar dūmų sankaupas pastato konstrukcijose. Atsižvelgiant į tai, kad namas yra medinis, prašė atlikti operatyvų priešgaisrinį patikrinimą (*duomenys neskelbtini*); įpareigoti 1-ojo buto savininkus nedelsiant pašalinti per sieną išvestą dūmtraukį; įvertinti bendrą pastato priešgaisrinę būklę ir uždrausti veiklą (rūkymą, netinkamų prietaisų naudojimą), kuri kelia pavojų medinio namo saugumui.

Departamento Vilniaus PGV 2026 m. balandžio 28 d. pavedimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) pavedė Departamento Vilniaus PGV VPPS specialistams atlikti skunde minimų faktinių aplinkybių neplaninį patikrinimą, adresu (*duomenys neskelbtini*).

Departamento Vilniaus PGV VPPS specialistai 2025 m. gegužės 12 d. tarnybiniame pranešime Nr. (*duomenys neskelbtini*) nurodė, kad 2026 m. gegužės 5 d. pagal kompetenciją atliko skunde minimų faktinių aplinkybių neplaninį patikrinimą vietoje, kuriame dalyvavo buto Nr. 1 gyventoja. Pažymėjo, jog vizualiai apžiūrėjus namą iš išorės matoma, kad jis medinis, dviejų aukštų. Namų stogas daugiašlaitis, dengtas keramikine danga. Įėjimai į namą yra keli, skirtingose namų pusėse. Iš vidinio kiemo pusės buvo patekta į namo pirmame aukšte esantį butą Nr. 1. Nustatyta, kad bute yra prieškambaris, virtuvė, du atskiri kambariai ir vonios patalpa. Buto patalpose yra įrengta apsauginė bei gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema (daviklis įrengtas virtuvės patalpoje, o pultas – prieškambario patalpoje). Buto prieškambario patalpoje yra įrengtas dujinis katilas, nuo kurio pro sienos konstrukcijas į lauką yra išvestas kondensacinis kaminais. Virtuvės patalpoje (patalpa Nr. 1-1 yra įrengta kietu kuru kūrenama krosnis. Dar viena kietu kuru kūrenama krosnis yra įrengta kambaryje (patalpa Nr. 1-2). Minėtos krosnies dūmtraukiui valyti, virtuvės patalpos pusėje yra įrengta pravalos anga. Vizualiai apžiūrėjus minėtas krosnis jokių aprūkimų, plyšių ar įtrūkimų nepastebėta, krosnys atrodo techniškai tvarkingos. Apžiūrint vonios patalpą matoma, kad joje įrengtas ventiliatorius. Ventiliatorius įrengtas sienoje, besiribojančioje su kambariu (patalpa Nr. 1-4), kurioje, pagal planą – schemą, įrengtas dūmtraukis su dviem atskirais kanalais. Pažymėjo, kad bendraujant su buto gyventoja moteris nurodė, kad patalpų ir vandens šildymui naudoja dujinį katilą. Dujinis katilas ir nuo jo einantis kondensacinis kaminais bute jau buvo įrengtas iki moteriai atsikraustant (daugiau nei prieš 5 metus). Kieto kuro krosnis esanti virtuvėje nėra naudojama, o kambaryje esanti krosnis kūrenama retai, tik žiemos metu esant itin šaltiems orams. Moteris pažymėjo, kad suodžiams iš dūmtraukio valyti periodiškai kviečia kaminkrėčius. Gyventoja taip pat neneigė, kad namuose rūko, tačiau nurodė naudojanti kaitinamojo tabako įrenginius. Atlikus patikrinimą ir apžiūrėjus butą Taisyklių reikalavimų pažeidimų nenustatyta.

Departamento Vilniaus PGV 2026 m. gegužės 14 d. raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*) pareiškėjui į jo 2026 m. balandžio 23 d. skundą atsakė pažymint, kad neplaninio patikrinimo metu tikrinama kaip laikomasi teisės aktų, nustatančių eksploatuojamų objektų priešgaisrinės saugos reikalavimus, kurie numatyti Taisyklėse. Departamento PGV pareigūnai 2026 m. gegužės 5 d. pagal kompetenciją atliko neplaninį faktinių aplinkybių patikrinimą vietoje, kurio metu buvo apžiūrėtas daugiabučiame gyvenamajame name, adresu: (*duomenys neskelbtini*) esantis butas Nr. 1. Patikrinimo metu Taisyklių ir kitų gaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimų nenustatyta. Papildomai pažymėjo, kad pagal šiuo metu galiojančią teisinę reglamentavimą Departamento PGV pareigūnai neatlieka statybos valstybinės priežiūros. Klausimai dėl galimų savavališkų inžinerinių sistemų pertvarkymų, ventiliacijos prijungimo prie buvusio dūmtraukio

(kanalo dūmams šalinti) ar dujų įrenginių įrengimo atitikties, nagrinėtini pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo bei Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklių nuostatas. Šių reikalavimų laikymosi užtikrinimas ir jų priežiūra nepriklauso Departamento PGV funkcijoms (ar kompetencijai).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja PSĮ, VAI, Aprašas, Taisyklės.

PSĮ 2 straipsnio 14 punktą numato, jog valstybinė priešgaisrinė priežiūra – tai valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų vykdoma speciali valstybinė priežiūra, kurios tikslas – kontroliuoti, kaip Lietuvos Respublikos teritorijoje laikomasi teisės aktų reikalavimų, užtikrinančių gaisrų prevenciją, bei siekiama užkirsti kelią šių reikalavimų pažeidimams. Pagal šio straipsnio 15 punktą, valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnas – valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos statutinis valstybės tarnautojas, įgaliotas atlikti valstybinę priešgaisrinę priežiūrą.

Pagal PSĮ 14 straipsnio 1 dalies 1 punktą, valstybinė priešgaisrinė priežiūra įgyvendinama kontroliuojant objektų atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams.

Aprašas nustato valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų atliekamų objektų patikrinimų atlikimo pagrindus, tvarką, periodiškumą ir uždraudimo eksploatuoti objektus tvarką (1 punktas).

Aprašo 50.2 papunktyje nurodyta, kad neplaninis objekto patikrinimas atliekamas tik esant motyvuotam vyriausiojo arba vyresniojo valstybinės priešgaisrinės priežiūros inspektoriaus sprendimui atlikti patikrinimą įvertinus turimą informaciją (gautus skundus, pranešimus, prašymus ar kitą informaciją, gautą atliekant valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijas) ir kilus pagrįstų įtarimų, kad objekto veikla gali pažeisti gaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus ir kelti grėsmę objekte ar už jo ribų esančių žmonių saugumui.

Aprašo 52 punkte nustatyta, jog motyvuotas sprendimas atlikti neplaninį objekto patikrinimą įforminamas valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūno parengtu ir tiesioginio vadovo pasirašytu pavedimu atlikti objekto patikrinimą (Aprašo 2 priedas). Sprendimas dėl neplaninio objekto patikrinimo turi būti priimtas per 5 darbo dienas, o neplaninis patikrinimas turi būti pradėtas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Aprašo 50.1–50.5 papunkčiuose nurodytų pagrindų atlikti neplaninį objekto patikrinimą atsiradimo dienos (53 punktas). Apie neplaninio patikrinimo rezultatus ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po atlikto objekto patikrinimo dienos tarnybiniu pranešimu informuojamas pareigūnas, įpareigojės jį atlikti. Atlikęs neplaninį patikrinimą į tikrintinų objektų sąrašą įtrauktame objekte, pareigūnas į VPPVAIS esančią objekto svetainę ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo atlikto neplaninio patikrinimo įkelia visus su objekto patikrinimu susijusius dokumentus ir laukelyje „Paskutinio neplaninio tikrinimo data“ įrašo atlikto neplaninio patikrinimo datą (61 punktas).

Taisyklės nustato bendruosius eksploatuojamų objektų, neatsižvelgiant į jų nuosavybės formas, gaisrinės saugos reikalavimus, kurių privalo laikytis visi Lietuvos Respublikos teritorijoje esantys asmenys (1 punktas).

Taisyklių III skirsnyje nurodyta, jog visi šildymo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus, o prieš šildymo sezono pradžią – patikrinti (154 punktas). Katilinėse ir patalpose, kuriose yra įrengti šildymo įrenginiai, draudžiama: naudoti kitos rūšies kurą, negu numatyta įrenginio techninėje dokumentacijoje; be priežiūros palikti neautomatinius šildymo įrenginius (157 punktas). Šildymo įrenginiai, dūmtraukiai turi būti techniškai sutvarkyti. Palėpėse ir kitose gaisro atžvilgiu pavojingose patalpose mūriniai dūmtraukiai ir mūrinės sienos su dūmų kanalais turi būti išbaltinti (158 punktas). Eksploatuojant šildymo įrenginius, draudžiama naudoti vėdinimo kanalus dūmams šalinti (159.5 papunktis).

Bylos duomenimis nustatyta, jog Departamento Vilniaus PGV VPPS pareigūnams, pagal pranešėjo 2026 m. balandžio 23 d. skundą atlikus neplaninį patikrinimą ir apžiūrėjus butą Taisyklių reikalavimų pažeidimų nenustatyta.

Pareiškėjas nurodo, jog Departamento ginčijamas Raštas Departamento pareigūnai nepagrįstai atsiribojo nuo tyrimo, nurodydami, kad tai tik Inspekcijos kompetencija. Tačiau Taisyklės tiesiogiai įpareigoja priešgaisrinės priežiūros pareigūnus kontroliuoti eksploatuojamų dūmtraukių ir šildymo įrenginių saugą. Taisyklės aiškiai nurodo, kad šildymo įrenginiai ir dūmtraukiai turi būti

įrengti ir eksploatuojami taip, kad nekiltų gaisro pavojus. Dūmtraukio išvedimas per degią (medinę) sieną tiesiogiai pažeidžia priešgaisrinės saugos atstumus iki degių konstrukcijų. Pareigūnai ignoravo faktą, kad dūmtraukių kanalų paskirties pakeitimas (galingų ventiliatorių įrengimas) sukelia kibirkščiavimo ir gaisro plitimo riziką tarpaukštinėse medinėse perdangose, o tai yra tiesioginė Departamento kompetencija. Formalus patikrinimas, kurio metu nebuvo įvertinta medinės sienos įkaitimo ir dūmų patekimo į kitas patalpas rizika, laikytinas paviršutinišku ir pažeidžiančiu VAI įtvirtintą objektyvumo principą. Kreipdamasis į Departamentą, pareiškėjas tikėjosi realios gaisro prevencijos, o ne formalaus atsakymo, kad „pažeidimų vizualiai nematyti“. Departamentas ignoravo faktą, kad dūmai ir kvapai iš kaimynų vėdinimo sistemos patenka į pareiškėjo butą.

Atsižvelgiant į nurodytą valstybinės priešgaisrinės priežiūros įgyvendinimą bei Departamento įgaliojimus nustatantį teisinį reglamentavimą, matyti, jog Departamentas, atlikęs objekto atitikties gaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimus, priima sprendimą dėl (ne)nustatytų pažeidimų patikrinimo metu. Šiuo atveju Departamentas, atlikęs neplaninį patikrinimą, įvertinęs visas su pareiškėjo situacija ir ginčo buto susijusias aplinkybes, atlikęs patikrinimą vietoje, pažeidimų nenustatė. Tačiau atkreiptinas dėmesys, jog iš byloje esančių dokumentų matyti, jog pareiškėjas 2026 m. balandžio 23 d. teikdamas skundą Departamentui, papildomai prie jo kaip priedą pridėjo ir UAB „Freiga ir partneriai“ (visuomenės sveikatos priežiūros įmonės) 2026 m. balandžio 14 d. aiškinamąjį raštą dėl (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Aiškinamasis raštas), kuriame, be kita ko, pažymėta, jog 5-o bute yra veikiantys krosnis ir židiny. Pagrindinis šildymas dujinis, dujų kolonėlės dūmtakis išvestas į kamina. Dalis krosnių panaikintos ir jų kaminas dabar atlieka vėdinimo funkciją. Atlikti oro srautų matavimai vėdinimo angose prie uždarytų langų, oro srauto greitis $V = 0,61 \div 1,03 \text{ m/s}$, $Q = 89 \text{ m}^3/\text{h}$, $T = +20 \text{ }^\circ\text{C}$, santykinė drėgmė $\beta = 64 \%$. Per 24 val. pašalinamo iš 5-o buto oro srautas $Q_{\max} = 89 \times 24 = 2136 \text{ m}^3$. Oro pritekėjimo kai uždaryti langai nėra. Priimta išvada, kad (*duomenys neskelbtini*) n. 5-o buto, vėdinimo kanalų oro srautų pralaidumas stipriai viršija STR 2.09.02:2005 reikalavimus. Kadangi grindų perdangos konstrukcija medinė, yra daug plyšių tarp I-o ir II-o aukštų, todėl esant dideliame oro srautų judėjimui, butas susiurbia per parą apie 2100 m^3 iš I-o aukšto 1-o buto orą su visais kvapais ir cigarečių dūmais. Vėdinimo esmė yra tame: kiek oro išeina iš buto, tiek pat oro turi patekti į butą iš lauko. Dėl buto Nr. 1 pasisakyta, jog yra veikiančios dvi krosnys. Pagrindinis šildymas dujinis, dujų kondensacinės kolonėlės dūmtakis (dvigubas: oro tiekimas ir dūmų išmetimas) išvestas per sieną į lauką. Dalis krosnių panaikintos ir jų kaminas dabar atlieka vėdinimo funkciją. Atlikti oro srautų matavimai prie uždarytų langų, oro srauto greitis $V = 0,60 \div 1,62 \text{ m/s}$ (max. trauka kai įjungtas ventiliatorius), $Q = 140 \text{ m}^3/\text{h}$, $T = +20 \text{ }^\circ\text{C}$, santykinė drėgmė $\beta = 73 \%$. Per 24 val. pašalinamo iš 5-o buto oro srautas $Q_{\max} = 140 \times 24 = 3360 \text{ m}^3$. Langai seni mediniai su orlaidėmis. Oro pritekėjimas kai uždaryti langai vyksta per nesandarumus ir namo plyšius. Išmetamas oras iš vonios patalpos į kamina patenka pas kaimynus, nes tame pačiame kamine yra ir 5-o buto ventiliacinė anga. Priimta išvada, kad bute Nr. 1 jaučiamas stiprus maisto gamtinio ir rūkalų kvapas, nes gyventojai rūko namuose. Šiame rašte nurodoma bendra išvada, kad: išmetamo iš butų oro srautai viršija galiojančio STR 2.09.02:2005 reikalavimus, būtina sumontuoti reguliuojamas oro groteles ir mažinti oro srautus; bute Nr. 5 įrengti oro pritekėjimą į butą iš lauko (sumontuoti mini rekuperatorius arba automatinės orlaidės langų rėmuose); jei įmanoma bute Nr. 5 išardyti grindjuostas (plintusus) ir esančius tarpus užhermetizuoti uždarytų parų izoliacinėmis putomis (pvz. *Soudal Flexsi Foam*). Jei buto Nr. 5. gyventojai planuoja keisti laminatą būtina pakloti orui nepralaidžią plėvelę; bute Nr. 1 vonioje panaikinti ventiliatorių. Papildomai pažymima, kad kaimynai privalo surasti bendrą kalbą. Savivaldybės priėmė sprendimą: uždraudė rūkyti balkonuose ar šalia namo, todėl rūkantys žmonės rūkyti pradėjo butuose, sumontavo galingus ventiliatorius ir nuodija kaimynus, nes daugumoje namų yra magistraliniai vėdinimo kanalai, dūmai ir kvapai patenka pas kaimynus.

Atkreiptinas dėmesys, jog atliekant neplaninį patikrinimą buvo priimtas kardinaliai priešingas sprendimas, t. y. visiškai nenustatyta pažeidimų, kurie buvo nurodyti Aiškinamajame rašte. Taip pat ginčijamu Raštu dėl minėto Aiškinamojo rašto ar jo priimtą išvadą (pritarimo/paneigimo) taip pat nėra pasisakyta.

Pažymėtina, jog Taisyklių nuostatose esantis 75 punktas nurodo, jog rūkyti galima tik tam tikslui skirtose specialiais ženklais pažymėtose vietose, kuriose yra nedegus indas nuorūkoms. Ši nuostata priskiriama Priešgaisrinės saugos taisyklėms ir turėtų būti vertinama atliekant patikrinimus. Minėto neplaninio patikrinimo metu patvirtinta, jog buto Nr. 1 gyventoja rūko bute, todėl pagrįstai manytina, jog dūmai gali patekti į pareiškėjo butą, tačiau dėl šios nustatytos aplinkybės, kuri taip pat buvo paminėta ir Aiškinamajame rašte pasisakyta ginčijamu Raštu nebuvo.

Dėl kanalo dūmams šalinti Departamentas pažymi, jog šis klausimas priskiriamas galimų savavališkų inžinerinių sistemų pertvarkymų, ventiliacijos prijungimo prie buvusio dūmtraukio klausimams ir nagrinėtinas pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo bei Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklių nuostatas, tačiau iš Taisyklių 159.5 papunkčio matyti, jog eksploatuojant šildymo įrenginius draudžiama naudoti vėdinimo kanalus dūmams šalinti, todėl atliekant neplaninį patikrinimą šis aspektas taip pat turėjo būti vertinamas, nes tai priskiriama priešgaisrinei saugai.

Vertinant bylos metu nustatytas aplinkybes pažymėtina, jog Departamentas priimdamas ginčijamą Raštą neištyrė visų su aptariama situacija susijusių faktinių aplinkybių, nenurodė konkrečių teisinių motyvų, kodėl nevertino Aiškinamojo rašto ar aukščiau paminėtų Taisyklių nuostatose (75 punktas ir 159.5 papunktis) nurodytų klausimų, taip pat Rašte motyvuotai nepasisakė dėl pareiškėjo 2026 m. balandžio 23 d. skunde nurodytų faktinių aplinkybių ir prie jo pridėto Aiškinamojo rašto. Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Departamento Raštas yra naikintinas ir Departamentas įpareigotinas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2026 m. balandžio 23 d. skundą.

Pareiškėjo skundu Komisijai keliamas reikalavimas dėl įpareigojimo Departamentą atlikti pakartotinį, išsamų neplaninį priešgaisrinį patikrinimą, įvertinant dūmų išmetimo vamzdžio montavimo medinėje sienoje atitiktį Taisyklėms priskirtinas išimtinai Departamento kompetencijai. LVAT yra pažymėjęs, kad teismas (šiuo atveju Komisija) nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo atitinkamoje srityje, todėl negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o gali tik pavesti iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų (LVAT 2022 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-103-756/2022; 2020 m. vasario 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-169-624/2020; kt.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 4 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo X. X. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos 2026 m. gegužės 14 d. raštą Nr. *(duomenys neskelbtini)*.

Įpareigoti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2026 m. balandžio 23 d. skundą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė
Komisijos nariai

Ingrida Sabaliauskienė
Eglė Bilevičiūtė
Žydrūnas Plytnikas